

گۇماندىن ساقلىنىڭلار، ھەقىقەتەن گۇمان: سۆزنى يالغانغا چىقىرىدۇ

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «گۇماندىن ساقلىنىڭلار، ھەقىقەتەن گۇمان: سۆزنى يالغانغا چىقىرىدۇ، كىشىلەرنىڭ مەخپى ئىشلىرىنى تىكلىماڭلار، جاسۇسلۇق قىلماڭلار، ئۆزئارا ھەسەت قىلىشماڭلار، بىر-بىرىڭلارغا تەتۈر قاراشماڭلار، بىر-بىرىڭلارنى ئۆچ كۆرۈشمەڭلار، ئى ئاللاھنىڭ بەندىلىرى! دىنى قېرىنداشلاردىن بولۇڭلار [سەھىھ(بەش شەرت تولۇق بولغاندا ھەدىس سەھىھ بولىدۇ)] [ھەدىسنى بۇخارى ۋە مۇسلىم بىردەك قوبۇل قىلغان]

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇسۇلمانلار ئارىسىدا بۆلگۈنچىلىك ۋە ئاداۋەتكە ئېلىپ بارىدىغان بەزى ئىشلاردىن ئاگاھلاندۇرىدۇ ۋە توسىدۇ. شۇ ئىشلارنىڭ جۈملىسىدىن: گۇمان: بۇ دەلىل-ئىسپاتسىز دىلغا چۈشىدىغان تۆھمەت بولۇپ، ئىنساننىڭ سۆزلىگەن راست سۆزىنىمۇ يالغانغا چىقىرىدۇ. تىكتىگلاش دېگەن: كۆزى بىلەن ياكى قۇلقى بىلەن كىشىلەرنىڭ ئەۋرەتلىرى ۋە ئۇياتلىق ئورۇنلىرىنى كۈزىتىش دېمەكتۇر. جاسۇسلۇق قىلىش: يوشۇرۇن-مەخپى ئىشلارنى تەكشۈرۈش، جاسۇسلۇق دېگەن سۆز كۆپىنچە يامان ئىشلارغا قارىتىلىدۇ. ھەسەت دېگەن: باشقىلارنىڭ نېمەتكە ئېرىشىشىنى ياقىتۇرماسلىقتىن ئىبارەتتۇر. تەتۈر قاراش: بىر-بىرىدىن يۈز ئۆرۈش، ئۆز-ئارا سالام قىلىشماسلىق، ئۆزىنىڭ مۇسۇلمان قېرىندىشىنى زىيارەت قىلماسلىق قاتارلىقلاردىن ئىبارەتتۇر. ئۆچ كۆرۈش دېگەن: باشقىلارغا ئەزىيەت بېرىش، چېرايىنى تۇرۇپ تۇرۇش، كۆرۈشكەندە ئوچۇق چېراي ئاچماسلىق قاتارلىقلار. ئۇنىڭدىن كېيىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇسۇلمانلارنىڭ بەزىسىنىڭ بەزىسى بىلەن بولغان ئەھۋالنى ياخشىلايدىغان ۋە ئىسلاھ قىلىدىغان لەپىزى قىسقا مەنىلىك بىر سۆزنى دېدى ئۇ بولسىمۇ: «ئى ئاللاھنىڭ بەندىلىرى! دىنى قېرىنداشلاردىن بولۇڭلار». دىنى قېرىنداشلىق ئالاقىسى بىلەن كىشىلەر ئارىسىدىكى مۇناسىۋەت باغلىنىدۇ، ئۆزئارا مېھرى-مۇھەببەت زىيادە بولىدۇ، ئارىدا ئۆلپەت بولىدۇ.

<https://sunnah.global/hadeeth/ug/show/5332>

